

Debat

Hvad er der under dette træ? En langdysse - eller en bunke murbrokker? Denne læserbrevskribent er ikke i tvivl.

En tvivlsom langdysse - og dog!

En af de fire grundkøbere fra 1967 kan her fortælle om hvad Nationalmuseet mener om langdyssen. Og meget mere.

Vagn Bindslev, Blikvej 2, Kalundborg, skriver:

Efter at have læst artiklen på forsiden af Kalundborg Folkeblad lørdag den 6.5. kan jeg ikke undslå mig for at give mit besyv med i denne fredningssag. Alene af den grund, at jeg var en af hovedparterne i sagen.

Som bekendt er en sag, der kun er set fra en side, ikke altid fyldestgørende, før den er set fra en anden side.

Jeg kan modsige flere af de oplysninger, der er fremsat i artiklen.

Som hovedvidne, sammen med tre andre grundkøbere i 1967, kan jeg oplyse, at vi alle fik afslag på at bygge på vore grunde. En ud-sending fra Nationalmuseet, muligvis overinspektør Thorvildsen, gik rundt på min grund for at inspicere på »åstedet«, som han kaldte det. Han fremviste mig et kort over området hvorpå var indtegnet følgende fortidsminder:

Kajestenshøj - Stenhøjen på Charles Hansens mark - en gruppe kampesten der, hvor Golfbanens bane 12 green ligger - Gammelhøj -

Stenhøjen ved Lecafabrikken indkørsel samt Langdyssen på vor nabos grund. Han meddelte mig samtidig, at byggeansøgningen ville blive afslået. På mit spørgsmål om, hvad jeg så skulle bruge en grund til, der ikke kunne bebygges var svaret, at jeg jo kunne så gulerødder.

Efter afslag på ansøgning om byggetilladelsen fra Holbæk Amts Fredningsnævn, Kalundborg Fredningsnævn og andre offentlige kontorer, ankede vores og andres advokater sagen til Overfredningsnævnet i København.

Ved Overfredningsnævnets besigtigelse et års tid senere, bestemte overfredningsdommeren at give dispensation til os fire grundejere, dog med visse modifikationer. Husene skulle placeres der, hvor de ligger i dag. På grunden med langdyssen skulle huset placeres så tæt som muligt på Leca muren. Fra langdyssens nordlige ende og ned til Charlesvej måtte der ikke plantes og grunden måtte ikke senere udstykes. Endvidere skulle ejeren, Børge Beckmann Christiansen fjerne al beplantning i skel ind til den mark, der i dag er Golfklubbens øvebane. Dette blev dog aldrig gjort, da Beckmann Christiansen kort efter solgte grunden. Hverken køber eller myndigheder gad at kigge i tinglysningsbøgerne for at sikre sig mod eventuelle klausuler. Disse bestemmelser kan ses den dag i dag på tinglysningskontoret. På dagen for fredningsnævnets besøg deltog naturligvis også husmand Charles Hansen, der havde solgt os grundene. Jeg kan bekræfte, at han til overdom-

meren hævdede, at han selv havde samlet sten på marken og lavet »langdyssen«. Forståeligt nok set fra hans side, da han ellers risikerede at skulle betale alle de penge tilbage, som han havde indkasseret ved handlerne. Overdommeren kunne jo godt se, at det enlige træ på toppen af langdyssen var mindst halvtreds år gammel.

Bemærkningen om at min, dengang, gode ven murermeister Arne Pedersen også havde bidraget med gamle murbrokker er mig helt ubekendt. Han deltog slet ikke i dette møde og har aldrig været involveret i vores sag.

Dispensationerne til bebyggelse blev givet med den begrundelse, at Røsnæs Sogn i sin tid, før 1960, havde givet tilladelse til at der blev lagt vand ind på grundene og til etablering af elmaster til fremtidig elforbrug.

Som Ole Brandt skriver i Folkebladet: En tvivlsom langdysse - historie!!

Men den er god nok. En morsom historie var det også at læse, at Bo Christensen havde samlet en hel bunke golfbolde op på grunden. Golfbanens øvebane har været under forberedelse de sidste tre år. For et par måneder siden blev greens og bunker gjort færdige og for 14 dage siden åbnede den længe ventende øvebane.

Mon ikke de bolde stammer fra krattet i skellet mellem Charlesvej/Golfbanens bane 18, der hvor vi andre også har hentet alle vore bolde?

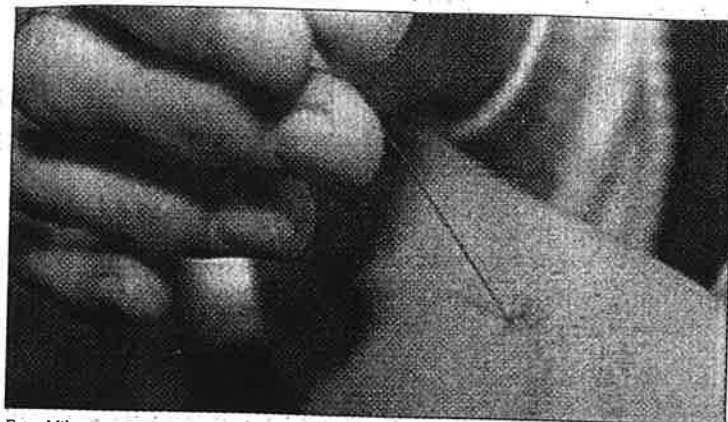

Foto: Mik

Nåle-helbredelse

Kis Winther har åbnet en praksis på Voldbjerg i UGERLØSE, hvor hun tilbyder behandling med akupunktur og urter. Hun har en lang uddannelse bag sig.
Side 9

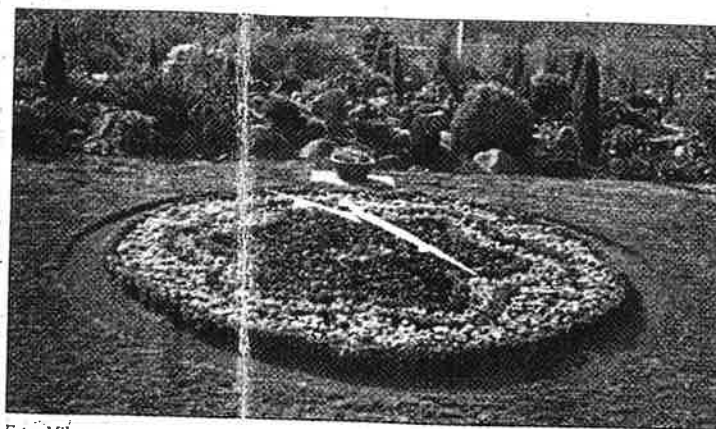

Foto: Mik

Blomster-ur

Birkegårdens Haver, turistmagneten i HØNG Kommune, har fået et blomster-ur, som tidligere i 17 år har virket i Ruds Vedby, til at gå igen.
Side 12

Tvivlsom langdysse

En langdysse ved golfbanen på Røsnæs er skyld i skrappe fredningsbestemmelser. Men er det overhovedet en langdysse?

AF OLE BRANDT

- Det dér, det er ikke andet end sten fra min mark! fastslog gårdejer Charles Hansen med et grin, da han for flere år siden blev konfronteret med en påstået langdysse i skellet hos sommerhusejer Bo Christensen på Røsnæs.

- Ja, og mine mursten, tilføjede murermeister Arne Pedersen.

Det var de lokale kommentarer til den forhøjning i terrænet ved Charlesvej ved Kongstrup, som Nationalmuseet har registreret som en af talrige stendysse og gravhøje på Røsnæs.

Langdysse spiller en central rolle i en frednings-sag, som Fredningsnævnet for Vestsjællands Amt netop har afgjort som en kompromisløsning, hvor hensynet til fredningen, risikoen for at få en golfbold i hovedet og almindelig fornuft går

op i en højere enhed. Den afgørelse er sommerhusejeren Bo Christensen godt tilfreds med.

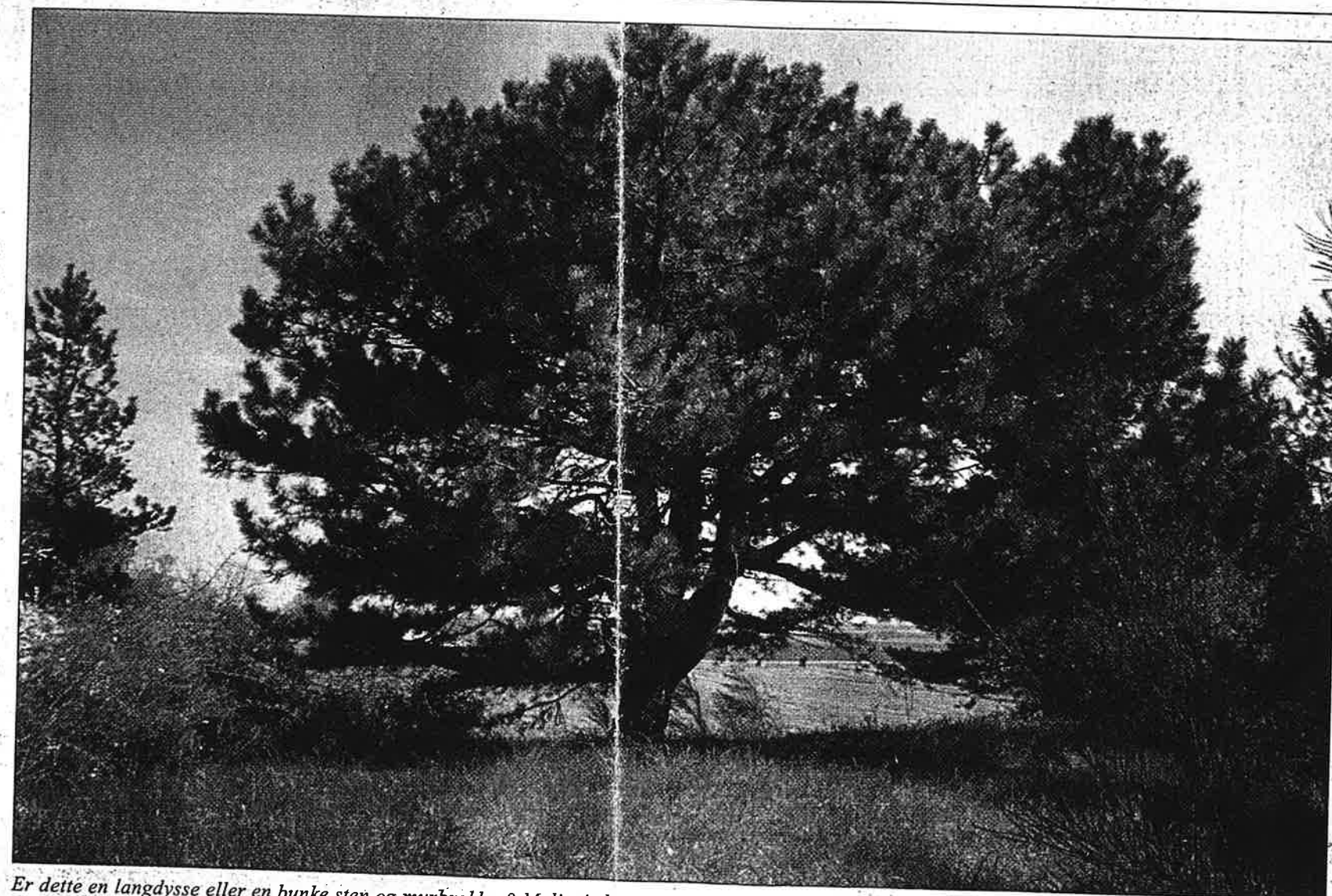
Fredningszone

Da han købte grunden i 1975, var langdysse registreret og omgivet af en fredningszone med en radius på 100 meter. Den ligger i ejendommens nord-skel, ud mod åben mark. - Langdysse blev opdaget, da ejerne af nabogrundene mod syd ville bebygge deres grunde tilbage i 1968. Mellem min grund og Røsnæsvej ligger der en fredet gravhøj, men under besigtigelsen af arealet blev man opmærksom på langdysse, fortæller Bo Christensen.

Den opmærksomme var Nationalmuseets overinspektør Thorvildsen. Dysse blev fredet, og det betød bl.a., at hele nordskellet på den ejendom, Bo Christensen købte syv år senere, skulle holdes fri for beplantning.

- Men da jeg købte ejendommen, var skellet plantet til med fyrretræer, siger Bo Christensen, som selv har plantet til mod syd for at skærme af for sin daværende nabo i den retning: Leca-fabrikken.

Sidste efterår konstaterede fredningsmyndighederne, at skellet omkring langdysse er plantet tæt til med høje fyrretræer.

Er dette en langdysse eller en bunke sten og murbrokker? Muligvis begge dele. Det gamle fyrretræ på toppen er i hvert fald flot.

Foto: Mik.

Men det er der faktisk en god grund til. For Bo Christensens nabo mod nord er nu golfbanen - eller rettere en særlig øvelsesbane (par tre bane), og hvad enten det nu skyldes skæve golfkøller eller uøvede golfspillere: Bo Christensen har samlet en anelig bunke vildfarne golfbolde op på sin grund.

I forvejen er han udsat for vildskud fra øst, hvor boldene har en tendens til at ryge tværs over Charlesvej (opkaldt efter Charles Hansen) og ind på sommerhusgrundene.

Det tager Bo Christensen nu helt afslappet på.

- Som nabo er golfbanen okay. Det er stille og rolige

mennesker. Men hvis træerne skal væk, vil vi for alvor risikere at få golfbolde i nakken.

Det har fredningsnævnet erkendt, så Bo Christensen har nu fået besked på at fjerne al beplantning i en omkreds af otte meter fra langdysse fod. Et stort og stateligt fyrretræ på toppen

af dysse skal dog bevares. Beplantningen i skellet skal tyndes ud men altså ikke fjernes, og Bo Christensen har fået tre år at løbe på.

Men hans nysgerrighed med hensyn til langdysse er vakt.

- Hvis det er en langdysse, er det en langdysse, og det skal respekteres. Men

nu vil jeg henvende mig til Kalundborg Museum for at høre, om nogen her kan give et bud på sagens rette sammenhæng, siger Bo Christensen.

Charles Hansen og Arne Pedersen kan ikke længere bidrage til sagens opklaring. Ingen af dem er længere i live.

Stjernen fra Føllenslev

Som barn gik Stine Stengade rundt i Føllenslev og drømte om at blive skuespillerinde. Det lykkedes.

Før hun overhovedet var blevet færdig på teaterskolen fik hun en hovedrolle i tv-serien Edderkoppen som overklassen-pigen, Lisbeth Gordan. Det har forandret hendes liv og sat ekstra fart på karrieren. Selv om tv-serien sluttede i søndags har Stine Stengade endnu ikke helt vænnet sig til, at folk kigger nysgerrigt efter hende, når hun viser sig på gaden.
Side 9

Klar til skole-licitation

De juridiske aspekter omkring den licitation i efteråret vedrørende skolenoveringer, som Gørlev Kommune på grund af december-orkanen måtte annullere, er nu på plads.

Det betyder, at kommunen i går, fredag, kunne annoncere de planlagte og omfattende renoveringer af skolerne i Gørlev og Kirke Helsingør i offentlig licitation.

Ifølge licitationsudbuddet skal byggestarten på begge skoler ske i den første uge i juli, og skal afleveres til nytår.

På Gørlev Skole omfatter renoveringen en cirka 650 kvadratmeter ombygning og en cirka 112 kvadratmeter tilbygning. Entreprenørerne, der er i udbud, gælder murer- og tømrerentrepriserne.

På Kirke Helsingør er der tale om en cirka 420 kvadrat-

